

ШҰМ-ЧОН ИЗОЛЫК

МАРИЙ ПРАВОСЛАВНЫЙ ЖУРНАЛ 7-ше (147) №, 2025 ий июль

Йошкар-Оласе да Марий Элысе Высокопреосвященнейший митрополит Иоаннын благословитлымыже почеш

КАЛЫКЫМ ПОДВИГЫШ ЎЖШӨ ПАТРИАРХ

Ешыште шот-радамым кучаш ача кўлеш, а Черкыште – Патриарх. Тудо черке калык верч тырша, тушман деч арала, лекше йодышым рашемда. Но, Петр I кугыжан Указым шуктен, Руш Черке 200 ий наре Патриарх деч посна илен.

Элна 1917 ийыште эшеат чот тулыкеш кодын, вет Юмын пуымо кугыжа Николай Александрович ден тудын ешыжым кучен нангаенит. Тунам православный ег-шамыч каласенит: «Калыкын шўмжым яндарешташ, тудым шот дене илаш да подвигыш ўжаш мыланна Патриарх кўлеш, тудо духовный вождь да вуйлатыше лийшаш». Ты служенийш Юмо Москон митрополитше Тихоним (Белавиным) ойырен налын.

Ончыкылык Патриарх Тихон Псков губерни-йысе Торопец ола воктенысе Клин селаште 1865 ий 19 январь/1 февраль кечын шочын. Ачаже Иоанн Белавин, Спасо-Преображенский черкын священникше, тудлан Василий лўмым пуэн. Кум эргыж дене пырля ача икана вўтамбалне шудышто мален. Омешыже колышо аваже кончен да уныка-же-шамычын ончыкылыкышт нерген каласен: иктыже тыглай илыш дене илаш тўналеш, весыже самырык кола, а кумшыжо кугу кўкшытыш шуэш.

Рвезе-шамыч изинекак ялзозанлык пашаш шуаралт кушкынит, а Вася эше черке службым чот йоратен. Индеш ияшыж годым Торопец олесе Духовный училищыш каен, грамотым, Юмын Законом, латин да грек йылмылам тунемын. Вара Псковысо семинарийыште, Санкт-Петербургысо Духовный академийыште шинчымашым поген. Поро кумылан рвезым чыла вереат пагаленит, йолташыже-шамыч, мыскарам ыштен, тудым Архиерей але Патриарх манын лўмденит.

Отличий дене тунем пытарыше Василий Белавиным пашам ышташ шкенжын тунем лекме Псковысо семинарийыш колтеныт. Тудо святитель Тихон Задонскийым да тудын туныктымашыжым пешак йоратен, сандене 1891 ийыште монахыш ўп тўредме йўлам Тихон лўм дене эртен. Иеромонах саныш шогалтыме деч вара Варшавысе епархийыш пурышо Холмский Духовный семинарийыш кусаренит. Тушто ончыч инспектор, а вара ректор лийын. Тыршен ыштымыже, поро

койышыжо калыклан чот келшен, да ик ий гыч тудым архиерейлан темленит. Монах Тихоним 1897 ийыште Санкт-Петербургыш ўжыктеныт, Люблинын епископшылан, Варшавысе епархийын викарийжылан шогалтеныт. Тунам тудо Руш Православный Черкын эн самырык епископшо лийын.

Холм олаште епископ Тихон лу тылзе служитлен шуктен, ты жапыште 110 приход ден монастырьлашке миен, пашаштым аклен, чыла вере Литургийым, молебеным, крестный ходым эртарен, кангашым пуэн. Владыкым вес епархийыш колтымо нерген увер толмек, Холмск уездысе калык чот ойганен. Чеверласыме деч ончыч эртарыме службыш 22 священник да шуко ег толын. Кастене вокзалыш ужаташ мийыше-шамыч поездым авырен шогалтеныт, но владыка нуным лыпландарен кертн.

Ынде владыка Тихон Аляскын да Алеутын епископшо лийын, вет Йүдвел Америкыште тунам 40 түжем утла православный христианин илен. Алеут-шамыч шукынжо сонарзе лийыныт, моржым але тюленьым кучаш тенгызыш изи пушышт дене лүдде лектыныт. Нине проста ег-шамыч коклаште владыка лу ий наре илен, шуко поро пашам ыштен: храм ден монастырлам чонген, семинарий, школ да приют-влакым почын, чот тораште верланыше приходлашкат коштын.

1905 ий 5 майыште тудлан Алеутын да Йүдвел Америкын архиепископшо саным пуэныт, а 1907 ий тўналтыште Российыш пўртылненыт да Ярославль ден Ростовын архиепископшылан шогалтеныт. Куд ий гыч тудым Вильно олаш кусареныт. Тынар ий тыршен служитлымыжым аклен, «Ярославль олан Почётан гражданинже» чаплўмым пуэныт. Тунамсе Руш Черкын историйыштыже епископым тыге кўкшын икымше гана акленыт.

У верышат владыкым чот пагаленыт, православный христианин-шамыч веле огыл, католик ден старовер-шамычат туддеке благословений налаш коштыныт. 1917 ийысе май гыч Российысе черкылашке вуйлатышым шке сайлен кертыныт. Моско духовенстве ден мирян-влакат погыненыт да шолып йўклымō дене 21 июнышто владыка Тихоним Москон архиерейжылан ойыреныт. Августышто Святейший Синод тудым митрополит саныш шогалтен.

1917 ийыште уло Россий эшеат кугу пуламырыш логалын. Черкын ончыкылык пашажым рашемдаш Москошко, Утарыше Христос лўмеш храмыш, 500 утла ег – мирян, священник, епископ – погыненыт да Руш Черкын поместный соборжым почыныт. Патриархым сайлыме шотышто йодыш эн тўн лийын. Темлыме кум ег кокла гыч 5/18 ноябрьыште Юмо Патриарх престолыш Москон митрополитше Тихоним (Белавиным) ойырен налын. Тидын нерген калык тыге ойлен: *«Собор кум тўрлō ачам темлен: кугу ушаным, эн талым да пеш порым. Господь*

нунын кокла гыч порыжым ойырен». Темлыме ег-шамычын лўмыштым тунам кагазеш возеныт да иктыжым шывага лукмо семын луктыныт.

Властьым налше большевик-шамычын осалланымыштым ужын, Патриарх нунылан лўдде возен: *«Ораде-шамыч, ушым налза, вўрым йоктарымыдам чарныза. Тендан ыштыме шучко пашадан озаже – сатана, тидлан те ончыкыжым тамыкыш логалыда, а мландымбалне тендам шке тукумда карга»*. Кугыжан ешым лўен пуштмо деч вара Патриарх Тихон шке проповедьыштыже ойлен: *«Юмын тунуктымашлан эгертен, ме тиде шучко пашам судитлышаш улына. Мемнан христиан совестьна тидым ышташ ўжеш»*. Большевик-шамыч Патриархлан сыренит, но пушташ тоштын огытыл, мўнгысō петырымаште кученыт, лўмын шогалтыме орол тудын кажне йолтошкалтышыжым эскерен.

Ончычсо офицер-шамыч тунам Ош армийым чумыреныт, большевик-влак ваштареш сарым тарваташ благословитлыже манын, Патриарх Тихон деке шолып толыныт. Элысе калык кокыте шелалтын. Ошо-шамыч Черкым жапленыт гынат, Патриарх нуным шочмо калык ваштареш кредалаш суапландарен огыл. Тунам Российыште черке ден монастырлам толеныт, священнослужитель-шамычым шыгыремденыт, пуштеденыт, элыште шужымаш шарлен. Арестоватлыме Патриархым Донской монастырыште але тюрьмаште кученыт. Тудым кок гана пушташ тўченит. Ончыч ала-могай ўдырамаш храм ончылнак кўзō дене шураштен, но сусыржо келгелийын огыл. Кокымшо ганаже бандит-влак илыме верышкыже пуреныт. Нунын ваштареш Святейшийын келейникше Яков Полозов шогалын. Тудым лўен пуштыныт да пырдыж пелен кечыше ужгам руалтен шылаш вашкеныт.

Чыла нелылыкым шке ўмбакаше налше Патриарх Тихон чўккыдын черланаш тўнгалын. Эмлымверыште улмыж годым, 1925 ий 25 март/7 апрель кастене, тудлан йōсō лийын. У келейникшылан каласен: *«Ынде мый кужунлан мален колтем. Йўд кужу да пеш пычкемыш лиеш»*. Колымыж деч ончыч, шкенжым ыреслен, *«Тау Тыланет, Господь!»* молитвам кок гана лудын шуктен, а кумшо ганаже кертын огыл. Йōратыме Патриарх дене чеверласаш Москвасе уло православный калык погынен. Кум километран черетыште лу шагат дене шогеныт. Тыге вич сутка шуйнен.

Российыште Патриаршествым ыштымылан 400 ий теммым палемдыме годым, 1989 ий 26 сентябрь/9 октябрьыште, Руш Православный Черкын Архиерей Соборжо святитель Тихоним святой ликыш пуртен.

1991 ий ноябрьыште Донской монастырын Изи соборыштыжо пожар лийын. Йўлышō верым эрыктыме годым святитель Тихоним тойымо верым муыныт да 22 февральыште святой мощыжым кўнчен луктыныт. Кызыт тудо Донской монастырын Кугу соборыштыжо аралалтеш.

Патриарх Тихонин Господь деке куснымыжлан 100 ий эртымым Руш Черке тений пеш кумдан палемда.

СВЯТОЙ ХРАМЫМ ПЫРЛЯ ЧОНГАШ ЙӨРЫШӨ ЛИЯШ ЫЛЕ

Царевококшайск ола покшелне ожно, 1886 ийыште, Богородице-Сергиевский монастырь лийын.

Совет власть жапыште тудым петыренит да пытаренит. Ынде Йошкар-Олаштына ончыкылык Богородице-Сергиевский монастырьыште у оралте чоңалтеш. Тудын эрвел ужашыже преподобный Сергей Радонежский лүмеш домовой храм лиеш. Ожно ты верыште игумен корпус да преподобный Сергей Радонежский лүмешак храм лийын, но тошто оралте 2013 ийыште йўлен.

Святой Троице пайрем кечын, 8 июньышто, Йошкар-Олан да Марий Элын митрополитше Иоанн ты черкын негызшым святитлыме чиным вуйлатен. Владыка дене пырля Йошкар-Оласе епархиальный управленийын секретарьже иерей Димитрий Дьяков, Йошкар-Оласе черке округын благочинныйже протоиерей Андрей Норкин, Благовещенский кафедральный соборын клирикше-влак: иерей Никифор Захаров, иерей Александр Староверов да диакон Андрей Дружинин, тыгак Христос Шочмо лүмеш храмын клирикше иерей Никита Смирнов, «Чыла ойган-влакын Куанышт» храмын клирикше иерей Игорь Коваль, протоиерей Михаил Козловский служитленыт. Черке мурым Татьяна Чернован вуйлатыме архиерей хор мурен.

Митрополит Иоанн храм негызыш вочшаш кермычым святой вўд ден шыжыктен да святой елейым шўрен. Черке йўла почеш алтарь пырдыжыш капсулым вераңдат. Тушко курымла дене аралтшаш закладной грамотым пыштат. Грамотышто черке чоңымо жап годсо Патриархын, ты пашам вуйлатыше архиерейын лўмыштым возымо. Тыгак черке негызлыме годым Палестинский преподобно-мученик-влакын мощыштым пыштыме нерген тушто возымо. Тыгай грамотым владыко йўкын лудын да капсулым пыштен.

Вара, молитва ден псаломым лудын, святой вўдым шыжыктен, храмын ныл велжым да алтарь пырдыж воктеке шогалтыме кугу ыресым святитленыт. Тыгай кугу таинстве святой

Витлыгечын – Христос Черкын Шочмо кечынже – шукталтын. Юмо полшымо дене храмын нўлталтмыжлан куанен, владыка Иоанн тыге ойлен:

– Преподобный Сергей Радонежский илымыж годымат шке тунемшыже-влакым монастырь-шамычым почаш суапландарен, Господь деке куснымекежат, тўня мучко святой обитель-влакым чоңаш полша. Святитель Гурийын Озан епархийыш толмыж годым Троице-Сергиев Лавр гыч Свяжск монастырьыш преподобный Сергейын иконыжым, шкенжын колотка онгашыжак возымым, колтеныт. Преподобный Сергей ачанан ты юмонаже кызыт Озанысе Арский шўгарлаште, благоверный князь Давид ден Константин лүмеш черкыште, аралалтеш. Озан ден Марий епархийлаште чоңымо чыла обительын попечительже – преподобный Сергей ачана. Теве тыштат, Царевококшайск олан рўдыштыжў, 1886 ийыште Богородице-Сергиевский монастырьым негызленыт да уло Руш мландын игуменже преподобный Сергей лүмеш черкым чоңеныт. Тудо йоча-влаклан тунемаш полша, кугыен-шамычым шот дене илаш туныкта, а мыланна таче ойла: «Иза-шольо, ака-шўжар-влак, Юмо деч лўдын, икте-весым йўратен илыза. Юмо деч лўдмаш – Господь ден ушнен илымашын да мемнан чыла пашанан тўналтышыже. Икте-весым йўратен илымын кугу акше нерген таче ме Троице пайрем лүмеш лудмо молитвалаште уэш колыштна. Господь ончылан сукалтен, сулыкна верч ўкынен, мемнан ўмбака Святой Шўлыш гоч Юмын йўратымышыже волымым вученна. Утарыше Господь кок тўжем ий ончыч Шке Христос Черкыжым святитлаш Пылпобышысо Ачаж деч Святой Шўлышым колтен. Тудо Шке пашаж дене кызытат Шкенжым чапландара. Таче колтымо йўратымышыж дене мемнам адак куандара да тиде святой храмым пырля чоңаш йўрышым ышта манын ўшанена.

Йошкар-Оласе епархийын пресс-службыжо

ТҮНЯШТЕ ЧЫЛАЖАТ СВЯТОЙ ШҮЛЫШ ДЕНЕ ИЛАНА ДА СВАТИТЛАЛТЕШ

Йошкар-Оласе каныме паркыш тўн капка гыч пурет гын, пурла велне тораште огыл Юмын Аван Тихвинский иконыж лўмеш чатката изи черке уло. Тудым шукынжо огытат пале дыр.

Ты черкым 1774 ийыште Царевококшайск оласе шўгарла пелен чоҥеныт улмаш, ты суапле паша купеч Стефан Вишняковын тыршымыж дене ышталтын. Черке кугу огыл гынат, кок престолан лийын, приделже – великомученик Георгий Победоносец лўмеш.

Власть вашталтмек, Марий областной исполком 1926 ийыште Тихвинский храмым петырыме нерген пунчалым луктын, тидым «олан кўлешлыкшылан» манын умылтарен. Ты черке Воскресенский соборын приходышкыжо пурен, сандене Святой Престол-шамычым 1926 ий 16 сентябрьыште крестный ход да чанг йўк дене тудо соборыш кусареныт. Храмын икмыняр арвержым 1927 ий августышто Масканур селасе Иоанн Богослов лўмеш черкысе общиныш пузныт.

Юмын Аван Тихвинский иконыж лўмеш черкын аралалт кодшо оралтыштыже 1990-ше ийла тўналтыш гычак реставраций паша каен шоген, да 1994 ийыште Йошкар-Олан да Марий Элын епископшо Иоанн тудым святилтен. Тылеч вара Юмылан кумалме службо тыште эре эртаралтеш, черке пелен Рушарня школ пашам ышта.

Святой Шўлыш кечын, 9 июнышто, Йошкар-Олан да Марий Элын митрополитше Иоанн Юмын Аван Тихвинский иконыж лўмеш храмысе кугун орланыше Георгий Победоносец лўмеш приделым святилтен.

Архипастырь дене пырля Йошкар-Оласе епархиальный управленийын секретарже иерей Димитрий Дьяков, храмын настоятельже протоиерей Евгений Кутырев, Йошкар-Оласе черке округын благочинныйже протоиерей Андрей Норкин, Вознесенский соборын клирикше-влак иерей Александр Козлов, иерей Иоанн Кристев да диакон Владимир Лихачев, «Чыла ойган-влакын Куанышт» храмын клирикше иерей Игорь Коваль, протодиакон

Михаил Козловский служитленит. Черке мурым Тихвинский храмысе хор мурен, тудым регент Марина Богатырева вуйлата.

Ончыч владыка Иоанном пеш торжественно вашлийынит. Тудо престол ден антиминыш пыштышаш святой мощым конден. Тыште Вифлеемысе изи мученик-влакын да священномученик Владимир Четверинын святой мощышт аралалташ тўналыт.

Святилтыме престолеш митрополит Иоанн Юмын литургийым служитлен, вара шке архипастырь шомакшым ойлен:

– Таче, Святой Шўлыш кечын, ме великомученик Георгий Победоносец лўмеш приделым святилтышна. Тиде тўняште чылажат Святой Шўлыш дене илана да святилталтеш. Тиде святой храмыште Юмын, Святой Шўлышын улмыжым палдарен, таче ты священнодействий шукталте. Тудо Святой Троицын тичмашлыкшым да Юмын кугу чаманымашыжым ончыкта.

Храмым святилтыме годым каже священнодействийын мом ончыктымыжым владыка пеш раш умылтарен. Мо ышталтым палаш да шарнен кодаш манын, тидым ынде Марий митрополийын сайтышкыже шындыме видеошто ончаш лиеш.

ВЛАДЫКА ИОАННЫН СУГЫНЬМУТШО ТЕНИЙЫСЕ ЧЫЛА ВЫПУСКНИКЛАН ЛИЙЖЕ

Латик классым тунем пытарыше ўдыр-рвезе-влак, ятыр экзаменым кучен, кидыш аттестатым налыныт.

Преподобный Сергей Радонежский лўмеш Йошкар-Оласе православный гимназийын тунемшыже-влак илышыште у ошкылым ыштымышт деч ончыч владыка Иоанн дек благословенийым налаш миеныт. Нуно 28 июньышто епархиальный управленийыште верланыше Юмын Аван «Троеручице» иконыж лўмеш храмыште службышто лийыныт.

Владыка благодарственный молебным тыште служитлен. Архипастырь дене пырля гимназийын директоржо протоиерей Евгений Сурков ден духовникше иерей Андрей Иванов, тыгак протоиерей Михаил Козловский служитленыт. Черке мурым святой орланыше Татиана лўмеш храмын хоржо мурен. Выпускник-влак дене пырля нунын туныктышышт, ача-авашт да саламлаш толшо уна-влак кумалыныт.

Аттестатим пуэдаш тўналме деч ончыч митрополит Иоанн сугыньлен ойлен:

– Гимназийыште тунемме жапыште Юмо деч шуко порылыкым налында, тидлан таче те Черке шомак дене Тудым моктенда. Святой Иоанн Златоуст семын мемнан кокла гыч кажныже Юмылан чылаж верчат таум ыштышаш – куанжыланат, ойгыжланат. Ойгыж верч молан таум ыштыман? Святой Иоанн Златоустак тидлан вашмутым пуа: Юмо – тиде йўратымаш. Юмын порылыкшо дене темше яндар чонын куаныштыже Тудын йўратымашыже палдырна. Тудын деч коранше айдемымат Шке йўратымашыж деч посна ок кодо: ўнышў лияш да чыташ туныкташ манын, тудлан черым да ойгым колта. Нелылыкым ўнышын чытыше-влакклан Господь ўэш Шке порылыкшым пуа.

Тачысе кече гыч те шке уш дене илаш тўналыда. А илыш – пенгыдын йодшо туныктышо, чаманымашым ок пале. Илышын тура урокшо-

влак тендан чыла лушкыдылыкдам, духовный тўнядан могайрак улмыжым, сулыккан сусырдам раш почыт. Сулыкыш камвозаш огыл манын, апостол Павел чылашлан Юмо деч лўдын, псаломым лудын, пашам йўратен илаш кўшта. Тыгай егым уда кумылшупшмаш, арака йўмаш сенен огыт керт. Уда кумылшупшмашыже тўрлў лиеш: тиде капын алгаштарымыже веле огыл, эн чотшо – духовный, кунам уш куштылемеш, а йылме тўрлў осалым ойла. Кугу ойгыш але осал пашаш шунгалташ огыл манын, чылаж верчат Юмылан таум ыштен илыза. Таум ыштен моштышо шочшыжым Пылпомышысо Ачана ок наказатле, а чамана. Тидым эре шарныза. Тыгак ушда пенгыде лийже, чыла пашадам аралыже, эн чотшо шонымашдам эскерыже. Вет шонымаш ончыч изи аза гай веле, а кунам осал шонымашым кўргышкў пуртет, тудо великан гай кугемеш, уло илышым вуйлаташ тўналеш. Сандене тўткў лийза: пашада веле огыл, шонымашда яндар лийже.

Таче ме Юмын Эн яндар Аваж деке погыненна. Илышыш пурышо йўла почеш мый чыла выпускник-шамычым Тудын аралтышыжлан кучыктем, умбакыже тендан илышда Тудын вуйлатымыж почеш вораныже. Юмын Аван ўшанле шочшыжо лийза, тыланда верч туныктышыда, ача-авада кунар чот тыршымым эре шарныза. Илышыште вашлиялтше нелылык годым чыла ўшандам шкаланда огыл, а Юмылан пыштыза. Господьын чаманымашыже тендан пелен лийже.

Выпускник-влакым МарГУ-н ректоржо Михаил Швецов саламлен да ончыкыжым шке шочмо кундемыште верланыше тунемме заведенийым ойырен налаш темлен. «Шочмо сурт деке лишке лият гын, тиде шочшыланат, ача-аваланат ўшаным да куатым ешара» манын ойлен. Ўдыр-рвезе-влак да нунын ача-авашт владыка Иоаннлан, чыла туныктышо-влакклан кугу таум каласеныт.

Йошкар-Оласе епархийын пресс-службыжо

СВЯТОЙ-ВЛАКЫН ИЛЫШ КОРНЫШТЫМ ПАЛЫМАН

Чыла святой-влакын кечыштышт, 15 июньышто, Йошкар-Олан да Марий Элын митрополитше Иоанн Йошкар-Оласе Благовещенский кафедральный соборын кок вельсе приделже-влакым святитлен: пурлажым – апостол да евангелист Иоанн Богослов, а шолажым – Виче кундемем сотемдараш полшышо преподобный Леонид Устьнедумский лүмеш. Леонид Устьнедумский святой ачана Виче кундемысе святой-влакын погынышкышт пура, нуным 30 июльышто пагален шарнат.

Владыка дене пырля Йошкар-Оласе епархиальный управленийын секретарже иерей Димитрий Дьяков, Йошкар-Оласе черке кундемын благочинныйже протоиерей Андрей Норкин, Благовещенский кафедральный соборын ключарже протоиерей Сергей Поглазов, соборын да оласе моло храм-влакын духовенствыже, Моско гыч толшо иерей Александр Дружинин служитленят. Черке мурым Татьяна Чернован вуйлатыме архиерей хор мурен.

Владыка Иоанн соборысо престолыш да антиминсыш пышташ Вифлеемыште орланыше изи йоча-шамычын да священномученик Владимир Четвериныныштыштыш конден.

Кавапомышко логалше мудречым суксо вашлийын:

– Шке ылышетым мландымбалне кузе илен эртаренат?
– Ымырем мучко чыным кычалынам, – вашештен мудреч.
– Пеш сай, – мокталтен тудым суксо. – А чыным муаш манын, мом ыштенат?
– Ен-влак шуко ийла дене ушан ой-влакым погеныт да книгаш возеныт, мый нине книга-

Святитлыме деч вара тудо Юмын литургийым святой Иоанн Богослов лүмеш приделыште служитлен. Службо пытымеке, чылаштым ты кугу пайрем дене саламлен:

– Святой Троице деч вара икымше рушарнян Черке чыла святой-влакым пагален шарна. Нине святой-влак мыланна кугу духовный урокым коденят – тиде тўняште Юмым моктен илаш тунуктеныт. Кажне ен утаралт кертше манын, Юмо полшымо дене шке духовный лушкыдылыкым, ойго ден черым сенген кертме примерым ончыктеныт. Кызыт чыланат Пылпомышто Господьын да Юмын Эн яндар Аважын леведышышт йымалне илат. Кө нуным йодеш гын, полыш да аралтыш деч посна ок код. Нунын сөрвалымышт дене Господь мыланна Шке кугу чаманымашыжым ончыкта. Мыланна Юмылан тауштен моштышо лийман да нунын семын илаш тыршыман, көн лўмжө дене лўмдымө улына, нунын ылыш корныштым поснак сайын палыман.

Святой апостол да евангелист Иоанн Богослов нерген ме У Сугынь книгаште кунар-гынат лудына, а преподобный Леонид Устьнедумскийын лўмжым колынна гынат, ылыш корныж дене мыланна эше лишкырак палыме лияш кўлеш.

• • • • •
влакым лудынам.

Тыгай вашмутлан суксо шыргыжалын гына.

– Мый тўня мучко шуко коштынам, ятыр мудреч дене вашлийынам, – каласкален мудреч.
– Нунын дене ўчашенат, вет ўчашымаште чын шочеш.

Суксо чоян шыргыжалын колыштын, мудречын умбакыже мом ойлымыжым вучен, но тудыжо кенеташте шыпланен. Суксо шыргыжмыжымат чарнен, чурийжат шўлыкангын.

– Ала иктаж-мом йонгылыш ыштенат? – тургыжланен колтен мудреч.

– Тый чыла чын ыштенат, но каласкалымаштет мый йўратымаш нерген ойлыметым йўршеш шым кол.

– Йўратымашлан жапем лийын огыл, вет мый эреак чыным кычалынам, – кугешнен вашештен мудреч.

– Йўратымаш уке гын, чынат уке. Пеш келге йўратымаш гыч веле келге чын шочеш, – кумыл волен вашештен суксо да йомын.

ЯМЛЕ ЙОЧА ПАЙРЕМ

1 июнь – Йочам аралыме тўнямбал пайрем!
Тудым кажныжат йўрата да шўм вургыж ву-
ча! Лач кенез тўналеш да уло тўня чевер тўс дене
чиалга! Шокшо толын, чоныш куаным шындара!

Лач тиде сылне кечын, 1 июньышто, Кугунур селасе Юмын Кончымо лўмеш черке пелен пашам ыштыше Рушарня школ шке тунемме ийжым пўртўс лонгаште веселан иктешлен.

Пайремым эртарыме шонымаш – матушка Татьяна Ивановнан чон йодмашыже. Ондакак тудо йоча-влакым занятийыште гына огыл, канымашыштат вашла лишемдаш шонен пыштен. Пайрем деч ончыч шуко сомылым виктарен, ача-ава ден туныктышо-влакым ик организационный комитетыш поген. Кутырен келшыме почеш пайремым эртарыме верым (ончычсо колхоз садым) йытыран эрыктыме, шудым солымо, куштырам корандыме, ўстембал ден олымбал-

влакым вашталтыме, тулото верым келыштарыме.

Пайрем йочамат, ача-авамат, туныктышымат ик поро ешыш чумырен, 68 ен толын! Олег ача шуко-шуко купатым тулеш кўктен. Ава-влак поян ўстелым погеныт. Лидия Валентиновна Бирюкова лўмынак тамле коман мелнам кўэштын! А йоча-влакым весела аниматор-влак вученыт! Мыняр шуко конкурс, куштымаш, ўчашымаш лийын! Нўлтшў кумыл кажнын чоным авалтен! Воштылмаш, муро йўк уло кундемем сўрастарен!

Тыгай пайрем йоча чонеш ўмырешлан кодаш! Вес тунемме ийым кажныже вучаш тўналеш, пеленже йолташыжымат конда!

Тау Юмылан мемнан дека тыгай батюшка ден матушкам колтымыжлан! Тау шонымашнам шуктымыжлан, вет ме тиде жапым пеш вученна!

Елена ПАВЛОВА,
 Оршанке район, Кугунур

Йочатым темденак туныкташ ит тўчў. Мом тудлан каласышашетым молитва гоч ойло. Йочан пылышыже садак огеш кол. Ушыжым кунам Юмын порылыкшо яндарештара, тунам гына тудо мом ойлымынам колеш. Йочат дека иктаж ойым намиен шуктынет гын, тугеже Юмын Авалан каласе, а Тудо кузе кўлеш, туге ышта. Тунам тыйын молитват шўм-чоным шыматыше ласкалык гай лиеш, тудо йочатым ўндак авалта да тый декет лишемда.

Преподобный Порфирий Кавсокаливит

Илаш неле, илаш йўсў, но илаш кўлеш. Илышын ыресан корныж дене кайыман, ыресан корныштыжо шке ыресетым нумал ошкылман. Мыняр чытыш кўлеш! Я шкенан черым да вийдыме улмынам чытена, я лишыл енна да мўндыр родына-влакын черыштым чытена. Шкемым да весымат чыташ тунемман. Тиде чылажат – мемнан ыресна, мемнам Пылпомыш Кугыжанышлан, курымашлык илышлан, курымашлык куанлан ямдылыше.

Архимандрит Иоанн (Крестьянкин)

ВОЛГЫДО ЮМЫНА АРАЛЕН ШОГА

Морко кундемын эн сай верже Арын велыштак гына. А тушто кажне енын чонжым куандарышыже – черке. Кӧ гына Арын черкышке шке чон ойгыж дене огеш мий! Чылан чон ласкалыкым, пенгыде тазалыкым, еш илыш перкем, пиалым йодын, Юмылан кумалыт.

Арын черкылан протоиерей Николай Чузаев вуйын шога. Тиде айдемым изижат, кугужат палат. Николай ачан суапле пашажым уло калык акла да пагала. Кунам Арын черкыш пурет, Николай Чузаевын тыршымыжым кӱкшын аклыме чап таныкым да тауштымо серышым верандыман баннерым вик ужат. Нине шерге кагаз-влак Моско ола гыч шумеш толыныт. А тӱрлӧ яллаште илыше ен-влакын тауштымо мутышт ты баннерыште тунар шуко, лудынат от пытаре.

Настоятель Николай ачан вуйлатымыж почеш Арын черке мари́й просветитель, туныктышо, священник Гавриил Яковлев лӱмеш преми́йым сeген налашлан сылнымут тагасымашым эртарат. Тушко теният пеш шуко тунемше ушнен. Комиссий кажным шокте гоч колтен, усталыкым аклен. А сегыше-влакым да нунын туныктышыштым паломнический экскурсийыш нангаят. Тыгеракын меат шкенан тунемшына-влак дене тыгай экскурсийыш логална. Шукерте огыл Волжскын да Шернурын епископшо Феофанын благословитлымыж дене Арын – Муром – Дивеево маршрут почеш миен коштна.

Кум кече жап пеш писын эртен кайыш. А куанже чоныштына тунар шуко погынен, луктын каласашлан шомакнат ок сите.

29 июньышто 23:00 шагат гутлаште 50 ег кугу автобусыш веранна. Корнышто 8 шагат жап кудална. Эрдене Владимир областысе Муром олашке миен шуна. Ола мучко экскурсий дене коштна. Ока энгер серыште шке почеламутнам йонгалтарышна. Князь Петр ден княгиня Феврония Муромскиймытын чапкӱшт дене шарнымаш фотом ыштышна. Илья Муромскийын мощыж деке лишкак мяш пиал шыргыжале. Службышто ятыр жап шогышна. Тыге икымше кече моткоч шуко сай шижмашым чоныштына шочыктыш.

Кокымшо кече у куаным кондыш. Ме Нижегородский областыш тарванышна. Экскурсийна Дивеево селаште эртыш. А ты верым Серафим Саровскийын лӱмжӧ дене палат. Серафимо-Дивеевский ӱдырамаш обительыш мийышна. Службышко ушнышна. Серафим Саровскийын мощыжым шупшална, сай илыш перкем йодна. Юмын Аван канавкыж дене эртыме годым 150 гана Тудлан молитвам лудын шукташ кӱлын. А варажым кажнылан Серафим Саровскийын памашыштыже шӱргым шӱалташ, чывылалт лекташ да юмынвӱдым налаш поснак кугу куан лие. Да чыла куанжым каласенат от пытаре.

Моткоч кугу лектыш дене кум кечым эртарышна. Тынар чонна куаныш, шӱмна ырыш. Святой-влакын илыш корнышт, калык верч тыршымышт да суапле пашашт нерген пален нална. Тынар храм ден монастырь, черке гоч эртышна.

Тыге 1 июль йӱдым Арын черкыш уэш пӧртылна. Пеш кугу тау Юмылан тыгай кугу да тӱвыргӧ лектышан экскурсийыш коштын толаш полшен шогымыжлан. Таум каласена протоиерей Николай Чузаевлан, иерей Евгений Шамаевлан, иерей Игорь Сапаевлан. Поснак кугу тау Елена Панина ден Денис Смирновлан. Нуно ынде кокымшо ий мемнам тыге эн чолга экскурсовод семын коштыктышт, чыла шотыштат полыш кидым шуялтеныт, поро мутышт дене чоннам ырыктеныт. Морко районысо туныктымо пӧлкан методрӱдержым вуйлатыше С.Л. Александровалан чыла туныктышо да тунемше-влак лӱм дене таум ойлем.

Тиде паломнический экскурсий – сылнымут тагасымаште сегыше икшыве-влаклан эн шерге пӧлек. Тек ончыкыжымат тыгай экскурсий-влак лийыт, а тушко ушнаш манын, меат шке надырнам пыштен шогаш тӱнгалына. Тек мемнам, чыланнамат, Волгыдо Юмына арален шога!

Елена ГРИГОРЬЕВА,

Морко районышто этнокультур предметлам туныктышо-влакын методушемыштым вуйлатыше

Меат тиде ойыш ушнена. Унчо да Нужклуч школ-влакын тунемшышт да шке лўмем дене кугу таум каласем. Тек умбакыжат пашана ушна, а тидлан Юмо тазалыкым пуэн шогыжо. Мемнан верч чон пуэн тыршыше, кумылнам нўлтышў патырна-влак дене кугешнена. Таза лийза!

Римма Николаевна ПЕТРОВА,
Унчо школ

Муром – святой шўлышан ола. Муромышто Илья Муромецын памятникшым ужым да орым, могай тудо кўкш! Тылеч посна черкыште мощьыжо уло, кажне айдеме миен, вуйжым савен кертеш. Ока энгер серыште шке возымо почеламутнам видеош Д.В. Смирнов войзыш. Денис Вячеславович – мыскараче койышан туныктышо, тудын дене пеш весела, кужу корно нимат торан ыш чуч. Мыняр святойын илыме верышт дене палыме лийна! Юмо дене пырля илыше-влакын лўмыштым чапландарыше монастырь-влакше могай мотор улыт, вийым, куатым паломник-влаклан пуат. Пеш кугу тау тыланда, Николай ача, Евгений ача, Игорь ача. Те йоча-влаклан пеш кугу мондалтдыме пўлекым ыштенда. Курымеш шарнен илаш тўнгалам.

Виктория ИВАНОВА,
Коркатово лицей

Мыланем пиал шыргыжалын святой-влак Серафим Саровскийын, Илья Муромецын, Петр ден Феврониян илыме верыштышт лияш. ИКН предметым туныктышем О.В. Тимофеева огыл гын, мый тушко ом логал ыле. Ольга Викентьевна урокыштыжо темылан келшыше почеламутым возаш тарата. Икана Юмо дене кылдалтшым возаш кумыландыш. Ольга Викентьевналан мый пеш кугу таум каласем, тудын порылыкшо, мастарлыкше нимучашдыме. Тиде почеламутем дене сылнымут тагасымаште сенгышыш лектым.

Арын – Муром – Дивеево корно тора, но 50 паломник, икте-весылан энгертен, Юмо дене пырля сайын кудалыштын толна. Йоча-влаклан тыгай пўлекым Арын черкын настоятельже Николай ача ыштен. Сенгыше радамыш логалше 28 икшыве чыланат экскурсийыш миеныт. Миен коштмо тат ўмыреш ок мондалт.

Айдемын чонышто Юмын шўлыш уло гын, илаш ош тўняште куштылго. Тау тыланда, Николай ача, тек Юмо тендам арала. Денис Вячеславович ден Елена Александровна, пашада тек ушнен толеш, те йочам чот йўратеда, те мыланна йокрокланаш ышда пу, уш-акылнам тергышда, муро дене кумылнам нўлтышда.

Ксения ЕГОРОВА,
Коркатово лицей

Кенез кечылаште ме, Коркатово лицейыште тунемше вич ўдыр, Муром олам, Дивеево селам ужын толна. Муром олаште шуко монастырьыш мийышна. Муром ола Ока энгер воктене верланен. Тиде энгер воктене ме шке возымо почеламутнам луднада видеош войзышна. А Денис Вячеславович шке илышыжым да монастырьын эн тўнжым каласкален. Тыгак Илья Муромецын да Пётр ден Феврониян памятникыштым ужынам. Муром деч вара ме Дивеево селаш корнынам викарышна. Тушто Серфимо-Дивеевский монастырьыште

лийна, эр, кас службышто шогышна. Тыгай святой шўлышан верыште моткоч ласка да чонлан куштылго.

Тиде поездкыште мыланем эн чот куэ кумыжышто маскан сўретше келшен. Тудым Серафим Саровский сўретлен, молан манах гын чодыраште илыше янлык-влак унала толеденыт, да эн чотшо тудлан маска келшен.

Кугу таум каласынем чылалан, кў мемнам тыгай онгай, шинчымашым пуышо корныш намиен коштыктен! Поснак кугу тау Николай ачалан да мемнан наставник-влаклан!

Анна ИВАНОВА,
Коркатово лицей

Гавриил Яковлевич Яковлевын премийжым ынде кокымшо ий почела сенген налам. Шочмо йылмым пеш йўратем, куанен тунемам. Туныктышем Вячеслав Емельянович Смирнов тўрлў конкурсыш ушнаш эре кумыланда. Теният куанен ушнышым.

Мылам Дивеево пеш келша. Дивеевысе черке пеш торашке волгалт шога. Чан йўкшў мўндыркў шокта. Монастырь кўргыш пуретат, йомак тўняш логалмыла vele чучеш. Йырым-йыр пеледыш, олмасад. Храм кўргыштў чоныш ласкалык толеш. Службышто шогышна, тамле пушан елейым шўрышт. А вара, 150 гана «Богородице, Дево, радуйся» молитвам лудын, канавке йыр эртышна. Святой вўдыш пурен чывыдалт лекна. Изам икымше кече гычак сарыште. Тудын лўмеш сорокоустым заказатленам. Тиде шучко сар вашке пытыже манын, Юмо деч йодынам. Изам гына таза пўртылжў.

Моткоч кугу тау, тыгай пўлек кажне йочалан эн шерге. Мый тиде кечым нигунамат ом мондо. Тау тыланда, Николай ача!

Ангелина ВАСИЛЬЕВА,
Коркатово лицей

Кенез канышем пеш пайдалын тўнгале. Мый Морко районысо икшыве-влак дене пырля паломник семын Муром – Дивеево маршрут дене экскурсийыш миенам. У йолташ-влакым муынам. Святой айдеме-влакын илыме верыштышт лиймем моткоч кугу пиаллан шотлем.

Кажне кундем юзо виян. Мемнанат Морко кундемна тыгаяк, шке шочмо вершўрем моткоч йўратем. Мый кужу корным тазалыкемлан кўра нелын эртем, сандене авам ынеж колто ыле. А ты гана Юмо полшымо дене куштылгын эртышым. А кунамотец Николайын йўкшым храмыште колым, ўрын колтышым. Те шке пашада, порылыкда дене, калыкын шўм-чоныш туто нўшмым ўден, сайлан туныктеда. Тендам чыла вере пагалат. Тау пеш кугу тыланда марий йылмым аралымыланда, осал корно дене ынышт кай манын, у тукум верч колянымыланда. Денис Вячеславович чылт изамла чучо. Пеш онгай айдеме, мыскараче. Елена Александровна, тау, кажне икшыве верч колянышда. Икманаш, чылалан тау!!! Тек Юмо кажнын чонышто, суртышто ила, а вуй ўмбалне канде кава лиеш!

Светлана СОКОЛОВА,
Коркатово лицей

ЙОЧА МОЛИТВА

Тиде историй мый денем священниклан шогалме жапыштем лийын. Кид пыштыме йўлам эртен, диакон але священник саныш шогалтыме деч вара нылле кече практикым эртыман, сандене тидым эше «сорокоуст» маныт.

Мыят тыгай службышто лийынам. Господьын Иерусалимыш Пурымыш лўмеш кас службыш владыка толын, кумалмашым шке вуйлатен. Ты кечын тудо клирик-шамычлан пайрем пўлекым пуэден: священниклан – шертне укшым да вич гвоздикым, а диаконлан – шертне укш ден кум гвоздикым. Мыйын вигак шонымаш шочын: «Тиде пўлек дене кўм куандараш?» Шкеже тунам епархиальный управленийын тўшкагудыштыжо иленам, мўнгем арня гыч веле каен кертывам. Тумарте пеледышем кошкен кертешыс?! Тудо ийын Кугече вашке толшашлан кўра игечыжат йўштў шоген. Мўнгыштў мыйым изи ўдырем вучен, но тудлан ты пеледышым свежанек намиен шукташ йўн лийын огыл. Шочшем верч чот йокрокланымем луштараш манын, мотор аршашем ўдырем гаяк ияш вес ўдырлан пўлеклаш шонен пыштышым.

Владыка черке покшелне шоген да прихожан-шамычын сангашкышт святитлыме ўйым шўрен. Тудын деке лишеммышт годым нигў ынже шўкедыл манын, иподиакон-влак дене пырля мыят черетым эскеренам. Калык коклаште ўдырем гай йочам ужынамат, мый декем лишеммышт годым пўлекем кучыктенам, пайрем дене саламленам. Трукышто нимом пелешташ

ўрын, ўдыр ончыко каен. Но почешыже толшо коваже мыйым чылт ўрыктарен. Тудо лишемын да тебе мом каласен шуктен:

– Батюшка, кызыт могай чудо лиймым те шкежат ода пале. Мемнан ешна кугу, шочшына да уныкана шукын улыт. Тўрлў вере илат гынат, тачысе гай пайрем кечын пырля погынена. Господьын Иерусалимыш Пурымо пайрем деч ончыч шертне укшым шуко налына, йоча-шамычлан шеледен пуэна да святитлаш кас службыш каена. Но таче тиде уныкам ден ача-аваже мемнан деке почешрак толыныт. Ала-могай амаллан кўра толын огыт керт шонен, ты уныкамлан логалшаш укшым моло йоча-влак коклаште пайленна. Почеш кодын толмыштым ужын, нунышт шертне укшым мўнгеш пўртылташ чаманеныт. Йоча чон пушкыдо вет – тиде уныкам тукым шольо-шўжарыштлан чот ўпкелалтын да утен каен шортын. Тудым лыпландараш манын, мый каласенам: «Тый Юмым сўрвале, тыгай кугу пайрем кечын Тудо садак колеш! Тыйын шертне укшет эше чылаштын деч чапле лиеш!» Кованат чонжо тарванен, кумылжо тодылалтын. Тудын каласкалымышт годым ўдыр уныкаже владыке декат лишемеш ыле. Кидшым ончыко шуен, пеледыш дене сўрастарыме укш кылдышыжым тудо шергакан тисте семын йывыртен нангаен. Вес семынже лийынат ок керт ыле: вет тудын йодмыжым Юмо колын, ўшанже пентгыдемын!

Коважын сўрен каласымыже чынжымак шукталтын. Тудын кидыштыже тыглай пўлек огыл, а владыкан священниклан пуымо шертне укш да эше вич илыше пеледыш лийын!!! Ёрдыж гыч ончалаш гын, тыште пуйто нимо ўрыктарыше уке: священник йочалан пўлекым пуэн, да тудыжо чот йывыртен!

Но тиде историй кастене огыл, а тунамсе кечывалымак тўгалын, тебе тидыже шонаш тарата. Мый историйын мучашыже веле лийынам да Юмын чаманыше кидышкыже савырненам. «Тиде пўлекым кушко чыкаш, кўлан пуаш?» манын шонкалымем годым ончыко мо лийшашыже пале улмаш. Йочан уло чон дене йодмыжым, ўшанен кумалмыжым Юмо колын да сўрвален йодмыжым мыйын гоч пуэн. Тидыже мыланемат, тунам шке служением тўгалше священниклан, сай урок лийын. Господь Иисус Христос арам огыл чыланыштым йоча гай лияш ўжын.

Иерей Александр Дьяченко

ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

🟡 – пища с растит. маслом
 🟢 – пища без растительного масла
 🐟 – разрешение на рыбу
 🍖 – скоромная пища без мяса
 🍷 – разрешение на икру
 🍷 – разрешение на вино
 🚫 – воздержание от пищи
 🟡 – сплошные седмицы
 🟢 – постные дни
 🕯️ – особое поминовение усопших

8 – Муром олан князьше Петр ден княгиня Феврония кечышт.
 9 – Юмын Аван Тихвинский иконыжын кечыже.
 10 – Оптинысе преподобный Амвросийын кечыже.
 11 – Валаамысе преподобный-влак Сергей ден Германын кечышт. Юмын Аван «Троеручице»

ИЮЛЬ. ЧЕРКЕ ПАЙРЕМ

иконыжын кечыже.
 12 – Апостол-влак коклаште кугурак Петр ден Павелын кечышт.
 13 – Чыла моктымо 12 апостолын погынышт.
 15 – Юмын Аван кугун пагалыме ризыжым Влахернысе храмыш пыштыме кече.
 16 – Москван да уло Русьын митрополитше святитель Филиппын кечыже.
 17 – Николай кугыжан орланыше святой ешыжын да преподобный Андрей Рублевын кечышт.
 18 – Преподобный-влак Афанасий Афонский ден Сергей Радонежскийын да Юмылан йорыш чот орланыше кугу княгиня Елисаветан кечышт.

19 – Радонежысе святой-влакын погынышт.
 21 – Юмын Аван Казанский иконыжым мумо кече.
 23 – Господьын кугун пагалыме ризыжым Москваште пыштыме кече. Киево-Печерысе преподобный Антонийын кечыже.
 24 – Апостол-влак дене тӱр улшо кугу княгиня Ольга кечыже.
 25 – Юмын Аван «Троеручице» иконыжын кечыже. Марий епархийын пайремже.
 26 – Архангел Гавриилын погыно.
 27 – Тӱнямбал куд Погынышто лийше святой ача-влакын кечышт.
 28 – Апостол-влак дене тӱр улшо кугу князь Владимирын кечыже.

ИИСУСЫН МОЛИТВАЖЕ КУМ, УКЕ, НЫЛ ТОШКАЛТЫШАН

Икымше тошкартыш – ушысо молитва. Шукыж годым тудо шаланен кая, да иктыш чумыраш манын, айдемылан кугу вийым пышташыже перна. Тыгай молитва «паша молитва» маналтеш.

Кокымшо тошкартыш – уш да шӱм молитва. Тушто уш ден шӱм, акыл ден шижмаш икоян улыт, сандене айдеме кеч-мом ышта гынат (кочкеш, йӱэш але кана), молитва садак лудалтеш.

Кумшо тошкартыш – усталык молитва, тудыжо эсогыл курыкым верже гыч тарватен кертеш. Тыгай молитва преподобный пустынник Марк Фраческийын лийын. Икана тудеке тунемаш инок толын, да мутланымаште Марк йодын: «Тендан кызыт тугай молитвенникда-влак улыт мо, кудыжо курыкым тарватен кертят?» Ойлымыж годым нунын шогымо курык чытырналт каен. Святой Марк курыклан пуйто илышылан кӱштен: «Шып шого, тыйын нерген ом ойло».

Нылымше тошкартыш – тиде эн кӱкшӱ молитва. Тыгай молитва Суксо-влакын гына уло, да айдеме тукум гыч, можыч, иктылан пуалтеш.

Преподобный Варсонофий Оптинский (Плиханков)

Айдеме айдемылан огеш куане. Шочмо акаш-шӱжар, иза-шольо икте-весышт дене вашлияш жапым огыт му. Христианин христиан пайрем-влакым кӱргӱ куан деч посна вашлиеш, пуйто шке порышым гына шукта.

Йӱратымаш деч посна айдемын чонжо колышо гай лиеш, теке молан тачысе саманыште моткоч шуко пиалдыме ег. Айдеме весын корштышыжым ок шиж, шке чон шокшыж дене тудым ок ырыкте да ынежат ырыкте. Умыленак але умылен шуктыде, шкет илышым ойыра. Теке тиде – тачысе курымын эн шучко каргымышыже.

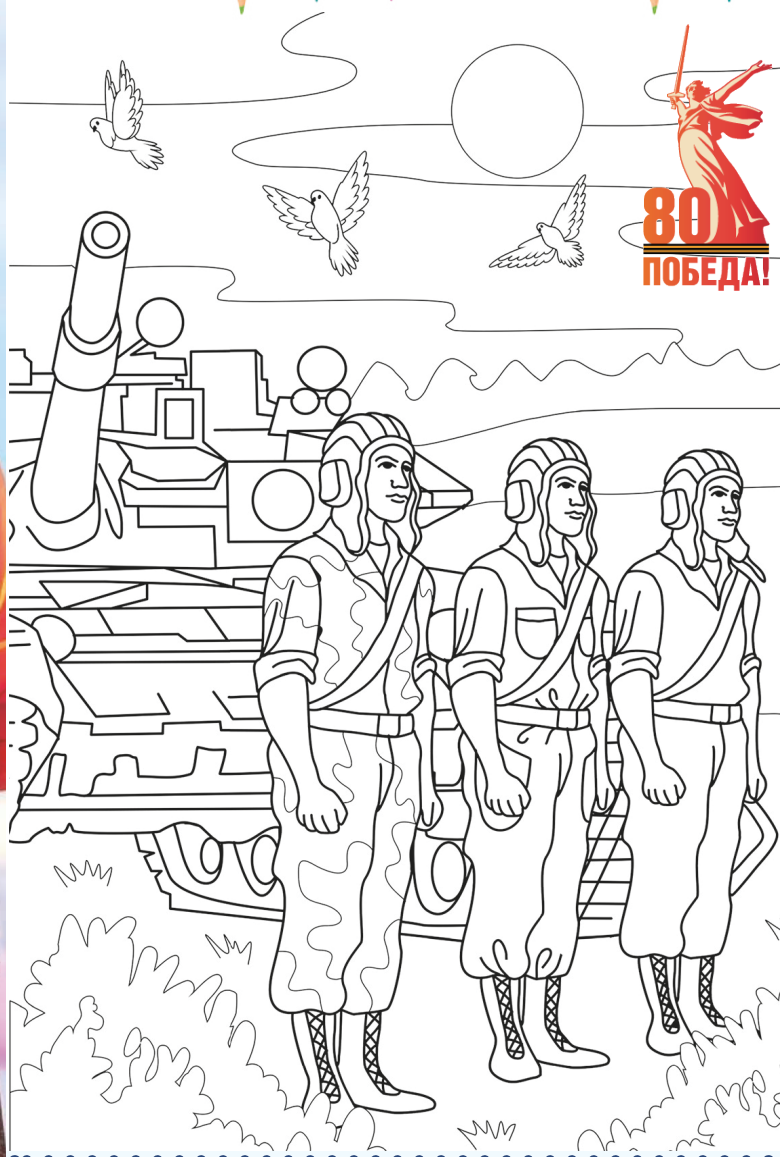
Архимандрит Рафаил (Карелин)

Юмын ончылно ӱкынашлан ны идалык, ны тылзе, ны арня огыт кӱл. Ик пычырик татысе тура савыртыш гына кӱлеш. Языканы, кӱлдымӱ, пайдадыме, куштылго койышан илыш деч Христос дене пырля лийман илышыш, чын христиан илышыш тура савыртыш.

Преподобный Амвросий Оптинский

КУАНЕН ЧИЯЛТЕНА

ШКЕ НУМАЛ ЫРЕСЕТЫМ!

Нумал ыресетым! «Неле» ман ит ойло...
 Көлан гын шүдө пачаш неле тиддечат...
 А лишыл палымын коваштыште лийдегеч,
 Тый тудын языкше нерген ойлаш ит тошт...
 Эрталме корныж дене ошкыл онченат мо?!
 Тугеже йонгылышыжо-влаклан ит шылтал.
 Уло тўнялан сырен коштмо ок кўл,
 Тый ончык ошкыл, Юмым көргышет нумал.
 Нумал ыресетым, кеч шыде, кочо шўлык
 Шўметым вўр лекмешке азыр гай иша.
 Йокрокланат ит пу нулташ чонетым –
 «Йоратымаш уке» ман тудо ондала.
 Шканет каласе «Пиал уло» манын,
 Вет тиде шоя огыл, тиде – чын!
 Мутлан, ават, суртет, ешет, йочат-влак...
 Йоратымаш эре пиал ден икоян!
 Нумал ыресетым, кунам неле годым
 Йолташет-влак шенгечынет лўят.
 Тыгерак Юмо шүдө пачаш чоным
 Корштарен кертше дечын утара.
 Кунам тый Юмым у пачерлан верчын
 «Кумалмем ок кол» манын шылталет,
 Тудо туге ышта – сарлан көра элетлан
 Тый тыныслыкым шортын сөрвалет!
 Нумал ыресетым!!! Весыным ит тўкө!
 Ит туныкто кайыкымат дельфин лияш...
 Но миллион сорта йўлен пыта гын,
 Лач иктын тулжо утара чылам.
 Тыят тыгак шокшетым пу изишак,
 Олмешыже ит кўчө нимомат.
 Тунам шижат – Юмо шынген шўмешет.
 Тый пиалан лийнет? Лият! Товат!

Айдеме чынжымак Юмылан
 ўшана гын, илышыштыже кеч-
 мо ышталтым: эмлаш лий-
 дыме черым, ешысе умылды-
 машым, пашасе шургымашым
 да молымат – Юмын колтымо
 тергымашлан шотла да кугу
 чытыш дене вашлиеш. Тиде
 чытышыже ончыкыжым чон-
 жым утарыше поянлыкыш
 савырна.

Схиархимандрит Илий
 (Ноздрин)

Ирина САМАРИНА,
 Анфиса ЭМАНОВА марлагден

"ШЎМ-ЧОН ИЗОЛЫК" МАРИЙ ПРАВОСЛАВНЫЙ ЖУРНАЛ

Учредитель: "Руш Православный Черкын Йошкар-Оласе да Марий Элысе епархийже (Московский Патриархат)" религиозный организаций.

Журнал зарегистрирован Управлением Федеральной службы по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций по Республике Марий Эл, свидетельство о регистрации ПИ № ТУ 12-0164 от 12 декабря 2013 года.

Тираж: 1500 экз. Формат - А-4-12. Заказ №

Журнал лекме жап - 11.07.2025 ий.

0+ - знак информационной продукции согласно ФЗ от 29.12.2010 г. №436-ФЗ.

Журналым редакцийште погымо да верстатлыме. "Стринг" ИПФ ООО-што савыктыме. Адресше: 424007, Йошкар-Ола, Строитель урем, 95, 101А корпус, 12-12А пөлем.

Редакцийын да издательын адресышт: 424000, Йошкар-Ола, Вознесенский урем, 81, 224-ше пөлем.

Тел.: (88362) 45-39-54.

E-mail: marlagazet@mail.ru

Тўн редактор: Н.В. Чузаев (протоиерей).

Редакционный совет: И.А. Сапаев (иерей), Д.В. Смирнов, А.П. Чемекова, А.В. Эманова.

Компьютер дене келыштарыше: Д.В. Смирнов.

Ак - кутырен келшыме почеш. Авторын да редакцийын шонымашышт тўрлө лийын кертыт. Серыш-влак мўнгеш огыт колталт.

**РЕДАКЦИЙ ЙОДЕШ: ЖУРНАЛЫМ ШАЛА
 КЫШКЫЛТАШ ОГЫЛ. ЛУДЫНАТ - ВЕСЫЛАН ПУ!**